

05.05.2015

T.C. YÜKSEK SEÇİM KURULU BAŞKANLIĞINA

Kurulunuzun 236 sayılı kararı ile 25. dönem Milletvekili Genel Seçiminin 7 Haziran 2015 günü yapılmasına ve seçimin başlangıç tarihinin 10 Mart 2015 tarihi olduğuna karar verilmiştir. Anılan kararınızın I. Maddesinin J fıkrasında seçim süresince yapılamayacak işler aşağıdaki gibi düzenlenmiştir:

J) Seçim süresince yapılamayacak işler;

***a) Yurt dışında ve gümrük kapılarında her türlü propagandanın yasak olduğuna (298/94/A-so
n, 94/E-6).***

***b) 298 sayılı Kanun'un 62. maddesinde sayılanlarla, kamuya yararlı dernekler ve bunlar
da
görev al
m
iş
b
u
lu***

n
an
m
e
m
ur
v
e
hiz
m
etl
i
le
r
in
s
e
çimlerde
de
ta
r
afsızlık
l
arını
kor
u
m
ak
zor
u
nda
oldu
k
larına
(
298/6
3
-1).

c) Bir önceki fıkrada yazılı olanların, seçim süresince;

1) *Siyasi partilere veya bağımsız adaylara her ne nam altında olursa olsun bağış ve yardımlarda bulunmalarının,*

2) *Memur ve hizmetlileriyle her türlü araç, gereç ve imkânlarını siyasi bir partinin veya başa geçirmesiz adayın memleketinde veya herhangi bir siyasi veya propaganda faaliyette bulunmalarına çalıştır*

m
aların
ı
n, kullan
m
aların
ı
n veya
kullan
d
ır
m
alarının

yasak olduğuna (298/63-2).

d) Devlet, katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyelerle bunlara bağlı daire ve m
üesseseler, iktisadi
devlet
teşekkülleri
ve
bunların
kurdu
k
ları
müesseseler
ve
or
t
aklı
k
ları
ile
d

ğ
k
a
m
u
tüzel
k
işilikleri, u
m
u
m
i
m
e
nfaa
t
lere
h
âdim
ce
m
i
y
etler
ve
Bank
a
cılık
Kanu
n
u'na
t
â
bi
t
e
şekkü
l
leri
n
,
si
y
asi
bir
p

a
rtinin
lehi
n
de
v
eya ale
y
hinde
v
e
ya vatandaş
l
n o
y
una tes
i
r etmek
m
aksadı
y
la
h
er türlü
y
a
y
inlarda bulunmala
r
ının
y
asak
o
lduğuna.

e) Bir önceki fıkrada sayılanlar ile kamu yararına çalışan dernek ve vakıfların, seçmeni
n
yunu etkileyebilecek
e
k

*girişimlerde
bulun
m
a
m
ak
ve
a
nılan
kan
u
n
hükü
m
lerine
ö
ze
n
le
u
y
m
ak
s
uretiyle
f
a
ali
y
etleri
n
i sürdürebileceklerine...*

Gene, Kurulunuzun 04/03/2015 tarih ve 2015/291 sayılı kararında yer alan, yayın organlarının eşit ve adil seçimler için fırsat eşitliğini bozmayacak şekilde yayın adaletine uymalarına ilişkin hükümler ile 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun "Dini ve dince kutsal sayılan şeyleri istismar yasağı" başlıklı 87. maddesindeki,

□□□□□□□□ "Siyasi partiler, Devletin sosyal ve ekonomik veya siyasi veya hukuki temel düzenini, kısmen de olsa dini esas ve inançlara uydurmak amacıyla veya siyasi amaçla veya siyasi menfaat temin ve tesis eylemek maksadıyla dini veya dini hissiyatı veya dince mukaddes tanınan şeyleri alet ederek her ne surette olursa olsun propaganda yapamaz, istismar edemez veya kötüye kullanamazlar" hükmü de, Anayasanın 10. maddesindeki "Kanun önünde eşitlik" hükmüne göre herkes için bağlayıcıdır.

Yürürlükteki **Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın** üçüncü kısmının başlığı "**Cumhuriye**

tin Temel Organları

"dır ve bu kısmın Birinci Bölümü

Yasama

, İkinci Bölümü

Yürütme

, Üçüncü Bölümü de

Yargı

alt başlığını taşımaktadır. Yürütmeyi düzenleyen ikinci bölümün ilk maddesi ise

"Cumhurbaşkanı

" başlığını taşımaktadır. Yani yukarıdaki kararınız içinde atıf yapılmış olan 298 sayılı "

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun"

un 62. Maddesinde yazılı

"Devlet

" ibaresi içine Cumhurbaşkanı da girmektedir. Aynı durum, Anayasanın

"Kanun önünde eşitlik" ilkesini düzenleyen

10. maddesindeki "devlet organları" ibaresi için de geçerlidir.

Fiili duruma uygun olarak iç ve dış kamuoyunda hakim olan kanaat **Cumhurbaşkanı**
Recep Tayyip Erdoğan

'ın göreve başlarken etmiş olduğu Anayasa'nın 103. Maddesinde yazılı yemin metninin her bir kelimesini ihlal ettiği şeklindedir. Tarafsız olmayacağı hususunu ise defalarca kendisi dile getirmiştir. Cumhurbaşkanı'nın göreve başladığı andan 25. Dönem milletvekili seçimi sürecinin başladığı tarihe kadar, hukuka, siyasi etiğe aykırı tutum ve söylemleri konusunda değerlendirme yapmak kamu oyunun ve ilgili kurumların görev alanına girer. Ancak 10 Mart 2015 tarihinden 25. Dönem milletvekili seçiminin tamamlanacağı tarih/saate kadar görevi ve makamı ne olursa olsun herkesin Kurulunuzca alınan kararlara uyması gerekmektedir.

Cumhurbaşkanı 10 Mart 2015 tarihinden sonra yaptığı çeşitli toplantı, ziyaret, kabul, toplu açılış töreni vesaire nedeniyle yaptığı konuşmalarda açıkça “ **benim gönlümde yatan partiyi biliyorsunuz**

” diyerek iktidar partisi AKP’yi işaret ederek

“**400 milletvekili istiyorum**

” dedikten sonra milletle alay edercesine

“**ben 400 milletvekili istiyorum ama parti adı vermiyorum**”

demiş, başta Anamuhalefet Partisi olmak üzere, AKP dışındaki partilerin başkanları, sözcüleri tarafından dile getirilen çeşitli görüşlere, sanki rakip siyasi partinin lideriymiş gibi isim vererek veya işaret ederek cevaplar yetiştirmiş, muhalefet partilerinin seçim bildirgelerini rakip siyasi parti başkanı gibi eleştirmiş, bunları yaparken dinî ve millî değerleri de kullanmıştır.

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 87. maddesinin, siyasi partiler için getirdiği "**dini ve dince kutsal sayılan şeyleri istismar yasağı**"

, tarafsızlığı Anayasal kısıtlara bağlanmış ve bir yürütme organı olarak "

Devletin başıdır

" diye tanımlanmış Cumhurbaşkanını fazlasıyla bağladığı halde, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Anayasa'nın 10, 101, 103 ve 104 üncü maddelerini ihlal ederek gene bir AKP temsilcisi gibi konuştuğu 2 Mart 2015 Batman ve 4 Mart 2015 Siirt tören-mitinglerinde Kuran'ı kürsüden seçim propagandası malzemesi olarak kullanması, Kürtçe Kuran imgesini kullanarak HDP'nin baraj altında bırakılması ve böylece iktidar partisinin seçimlerde avantaj sağlaması için gayret etmesi, bunu yaparken asıl misyonunun tam tersine toplumu kutuplaştırmaktan dolayı hiçbir çekince duymadığını belli etmesi dikkate alınarak, Yüksek Seçim Kurulu'nun durumu yeniden değerlendirme zorunluluğu ile karşı karşıya kaldığını düşünüyoruz. Size göre de Kurul'un yeni bir gündemle toplanıp bu konuda zecrî tedbir alma gereği ortaya çıkmamış mıdır ?

İktidar partisine yakın basın çevrelerinden daha önce Cumhurbaşkanının 7 Nisan 2015 tarihinden itibaren seçimler geçinceye kadar meydanlara çıkmayacağı sızdırılmışken, kamuoyu yoklamalarında AKP'nin oy oranlarında düşme görülmesinin ardından Cumhurbaşkanı tekrar açık hava toplantıları yapmaya başlamış, bu suretle günde 2-3 kez konuşma yaparak bütün basın yayın kuruluşlarını adeta işgal etmiştir. Açıkça seçim yarışına girmiş hatta AKP adına seçimleri yöneten kişi kimliğine bürünmüş olan Cumhurbaşkanının bu konuşmalarına basın yayın kuruluşlarında yer verilmesi 236, 290 ve 291 sayılı kararlarınızda belirtilen bu seçim sürecinde uyulması istenen yayın ilkelerine ve yayın adaletine ters düşmekte, seçim hukukunun gerektirdiği eşitlik, serbestlik ve dürüstlük ilkelerine aykırılık teşkil etmekte ve yayın içeriklerinin denetlenmesi görevini de ortaya çıkarmaktadır. Bu durumun devamına izin verilmesi, 25. dönem yasama organını milletin serbest iradesi ile oluşmasına engel teşkil edecek, Anayasa ile düzenlenmiş en önemli devlet organlarından birinin yenilenmesi sürecine anayasa ve yasalara aykırı müdahaleleri hukuk-dışı biçimde meşrulaştırmaya hizmet edecek, bunun sonucunda

dokunulmaz olduklarını sananların yine Anayasa'da tanımlanmış suçla yargılanmalarına kadar gidebilecektir. Bu süreçte görevini yapmayan Anayasal kuruluşlar da hukuken sorumlu olacaklardır.

Açıklanan nedenlerle;

- Cumhurbaşkanının, Anayasanın 105'inci maddesindeki "sorumluluk ve sorumsuzluk hali"ne ilişkin düzenlemenin "Cumhurbaşkanının, Anayasa ve diğer kanunlarda... tek başına yapabileceği bütün işlemleri"nden sorumlu olacağını hükme bağladığını;
- Kaldı ki, Anayasanın 10. maddesinde tanımlanan "kanun önünde eşitlik" ilkesinin ve bu maddenin 5 inci fıkrasına göre "Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun hareket etmek zorundadırlar" hükmünün Cumhurbaşkanı dahil bütün devlet organları için bağlayıcı olduğunu;
- Cumhurbaşkanının tarafsızlığı, andiçmesi ile görev ve yetkilerini tanımlayan 101, 103 ve 104 üncü maddelerinin herhangi bir yoruma açık olmayan net sınırlar çizdiğini;
- Gene Anayasa'nın 79. maddesi ile Kurulunza verilen "Seçimlerin genel yönetim ve denetimi" görevinin tam olarak yerine getirilmesine hiçbir özel yorumun engel gösterilemeyeceğini dikkate alarak,
- Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın seçim sürecinin başlangıç tarihi olan 10 Mart 2015 tarihinden sonraki konuşma ve demeçlerinin 236 sayılı kararınızla belirlenen seçim yasaklarına, gene 3 Mart 2015 tarihli 291 sayılı kararınızın birçok hükmüne aykırılık teşkil ettiğine, makamı ve mevkisi ne olursa olsun herkesin Kurulunuzca belirlenen yasaklara riayet etmesine,
- Cumhurbaşkanınca bundan sonraki süreçte yapılacak konuşmalarda herhangi bir şekilde

seçim sürecine ve vatandaşın oyuna tesir edecek kısımların radyo ve televizyon yayınlarında yer verilmemesine,

- 236 sayılı kararınızın Sonuç bölümü II. Başlığı altında 28 Mayıs 2015 tarihinde, kamu görevlileri, başbakan, bakanlar vb. hakkında getirilen yasaklamaların tarafsızlığı Anayasal güvenceye alınmış Cumhurbaşkanı için fazlasıyla geçerli olduğuna

karar verilmesini arz ederim.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Oğuz Oyan

CHP İzmir Milletvekili